మెమన్ అబ్దుల్ కరీం హాజీ తయాబ్

వర్సెస్

డిప్యూటీ కస్టోడియన్ జనరల్, న్యూఢిల్లీ, ఇతరులు

(పి.బి. గజేంద్రగడ్కర్, 'సి.జె., కె.ఎన్.వాంచూ, కె.సి.దాస్ గుప్తా, జె.సి.షా మరియు ఎన్.రాజగోపాల అయ్యంగార్జ్ జె.జె.)

ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ - పాకిస్తాన్ కు వలస వచ్చిన ఒక భారతీయుడు డిపాజిట్ చేసిన డబ్బు-ఆ మొత్తాన్ని కస్టోడియన్ -అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ యాక్ట్, 1950 (1950 యొక్క 31) సవరణ సెక్షన్ 48 (1956 యొక్క చట్టం నెం. 91)-పరిమితి చట్టం, 1908 (1908 యొక్క 9), ఆర్టికల్ 60.

1946 జనవరిలో అతని సోదరి ద్వారా రూ.85,000/- అప్పీలుదారుకు జమ చేయబడింది. పిటిషనర్ సోదరి 1949 జూన్ నుంచి ఆగస్టు మధ్య కొన్నిసార్లు పాకిస్తాన్ కు వలస వెళ్లింది. అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ యాక్ట్, 1950లోని సెక్షన్ 48 ప్రకారం డిపాజిట్ రూపంలో ఉన్న ఈ మొత్తాన్ని చెల్లించాలని అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్ పిటిషనర్ను కోరారు. ఆ డబ్బును తనకు రుణంగా ఇచ్చినందున ఆ మొత్తాన్ని తన నుంచి రికవరీ చేయలేమని, 1949 జనవరిలో దాని రికవరీని నిరోధించారని పిటిషనర్ వాదించారు. పిటిషనర్ వాదనను తోసిపుచ్చిన అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్ ఎస్ కింద మొత్తాన్ని చెల్లించాలని ఆదేశించారు. చట్టంలోని 48వ అధికరణను

అప్పటిలానే ఉంచారు. అప్పీల్ లోనూ, రివిజన్ లోనూ ఈ నిర్ణయాన్ని ధృవీకరించారు. ఆ తర్వాత పిటిషనర్ హైకోర్టులో రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేయగా సింగిల్ జడ్జి దానిని తోసిపుచ్చారు. లెటర్స్ పేటెంట్ అప్పీల్ పై హైకోర్టు చట్టంలోని సెక్షన్ 48 ప్రకారం ఆ మొత్తాన్ని రికవరీ చేయలేమని పేర్కొంది. 1957 డిసెంబర్ 9న ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఈలోగా 1956 అక్టోబర్ 22న సెక్షన్ 48ని సవరించారు. జనవరి 22, 1958న అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్ పిటిషనర్ కు మరో డిమాండ్ నోటీసు ఇచ్చారు. అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్ మళ్లీ ఆ మొత్తాన్ని రికవరీ చేయాలని ఆదేశించారు కస్టోడియన్-జనరల్ ముందు అప్పీలుకు పిటిషనర్ మొగ్గు చూపారు. కస్టోడియన్ జనరల్ అప్పీలును అనుమతించి, ఆయన ఆదేశాల మేరకు తదుపరి విచారణకు రిమాండ్ విధించారు. రిమాండ్ అనంతరం మరిన్ని ఆధారాలు సేకరించి, ఆ మొత్తాన్ని పిటిషనర్ డిపాజిట్ గా చెల్లించారని, ఆ ఆస్తి కస్టోడియన్ కు అప్పగించినప్పుడు రికవరీ చేయదగినదని తేల్చారు. ఆ తరువాత అప్పీలుదారుడు కస్టోడియన్-జనరల్ కు అప్పీలు చేయడానికి మొగ్గు చూపాడు మరియు ఆ అప్పీలును తోసిపుచ్చారు. అప్పుడు పిటిషనర్ ప్రత్యేక సెలవు కోసం ఈ కోర్టుకు దరఖాస్తు చేసుకున్నాడు, అది మంజూరు చేయబడింది. అందుకే అప్పీల్..

(i) అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ యాక్ట్ లోని సవరించిన సెక్షన్ 48లోని 1, 2 సబ్ సెక్షన్లు స్పష్టంగా విధానపరమైనవి మరియు 1956 అక్టోబర్ 22 తర్వాత దాని ప్రకారం దర్యాప్తు చేయాల్సిన అన్ని కేసులకు వర్తిస్తాయి, సవరించిన సెక్షన్ ను చట్టంలో చేర్చడానికి ముందు క్లెయిమ్ తలెత్తి ఉండవచ్చు. ఒక చట్టానికి విధానపరమైన సవరణలు, అందుకు విరుద్ధంగా ఏమీ లేనప్పుడు, చర్యలు ముందుగానే ప్రారంభమైనప్పటికీ లేదా చర్య ఆధారంగా చేయబడే దావా పూర్వ తేదీకి చెందినప్పటికీ అవి అమల్లోకి వచ్చిన తేదీ తర్వాత అన్ని చర్యలకు వర్తిస్తాయి. ప్రస్తుత కేసులో అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్ 1958 జనవరి 22న అప్పీలుదారుడికి నోటీసు జారీ చేసినప్పుడు, సవరించిన సెక్షన్ 48లోని సబ్ సెక్షన్లు (1), (2) కింద రికవరీని పరిగణించవచ్చు, ఎందుకంటే అవి కేవలం విధానపరమైన నిబంధనలు.

(ii) ప్రస్తుత సందర్భంలో కస్టోడియన్ కు ఉన్న ఆస్తి అతని వద్ద ఉన్న ఆస్తికి సంబంధించి బ్యాంకర్ గా పరిగణించబడే పిటిషనర్ వద్ద ఉన్న అసలు డబ్బు కాదు; మరోవైపు,

కస్టోడియన్ కు ఉన్న ఆస్తి అప్పీలుదారుని నుండి మొత్తాన్ని రికవరీ చేసే హక్కు అప్పీలుదారుని సోదరికి ఉంటుంది మరియు అది చర్యాత్మక క్లెయిమ్ రూపంలో నిరాకార ఆస్తి అవుతుంది. ఆ చర్యాత్మక దావాకు సంబంధించి, కస్టోడియన్ సెక్షన్ 48 ఉప-సెక్షన్లు (1) మరియు (2) కింద ముందుకు సాగవచ్చు, ఆ ఆస్తికి సంబంధించి అతనికి చెల్లించాల్సిన మొత్తాన్ని, అంటే చర్యాత్మక క్లెయిమ్. ఆ మొత్తాన్ని నిర్దిష్ట ఆస్తిగా పరిగణించలేము కాబట్టి ఆ సెక్షన్ కింద జప్తు చేయాల్సిన నిర్దిష్ట ఆస్తిగా పరిగణించలేము కాబట్టి కస్టోడియన్ సెక్షన్ 9 కింద చర్య తీసుకోలేడు.

(iii) ఈ మొత్తం డిపాజిట్ అయినందున, డిమాండ్ చేసిన తేదీ నుండి పరిమితి త్వరగా నడుస్తుంది మరియు పిటిషనర్ సోదరి పాకిస్తాన్ కు వలస వెళ్ళడానికి ముందు డబ్బును తిరిగి ఇవ్వాలని ఎటువంటి డిమాండ్ చేసినట్లు ఆధారాలు లేవు. అందువల్ల, పరిమితి చట్టం నెంబరులోని ఆర్టికల్ 60ని పరిగణనలోకి తీసుకొని పిటిషనర్ సోదరి పాకిస్తాన్ కు వలస వెళ్లిన తేదీ నుండి పరిమితి కాలం కూడా ప్రారంభం కాలేదు. 1908లో 9 మంది దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. పర్యవసానంగా కస్టోడియన్ వద్ద ఉన్న మొత్తాన్ని రికవరీ చేసే హక్కు అప్పీలుదారుని సోదరి యొక్క హక్కు పరిమితి మరియు ఆమె నిర్వాసితులుగా మారిన సమయం ద్వారా నిరోధించబడలేదు.

సివిల్ అప్పీలేట్ పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 119 ఆఫ్ 1963. 1961 జనవరి 16న న్యూఢిల్లీలోని డిప్యూటీ కస్టోడియన్ జనరల్ ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వులపై అప్పీల్ నెంబరు 172-ఏ/ఎస్ యూఆర్/1960లో ప్రత్యేక సెలవు ద్వారా అప్పీల్ చేశారు.

పిటిషనర్ తరఫున ఎం.సి.సెతల్వాడ్, అతికుర్ రెహ్మాన్, కె.ఎల్.హాథీ వాదనలు వినిపించారు.

ప్రతివాదుల తరఫున అటార్నీ జనరల్ సి.కె.దఫ్తారి, కె.ఎస్.చావ్లా, బి.ఆర్.జి.కె.ఆచార్ వాదనలు వినిపించారు.

ఫిబ్రవరి 19, 1964. కోర్టు తీర్పును వాంచూ, జె.-ఇది డిప్యూటీ కస్టోడియన్ జనరల్ ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా చేసిన అప్పీలు, మరియు కస్టోడియన్ కు పిటిషనర్ రూ. 85,000/- చెల్లించాల్సిన బాధ్యత ఉందా అనేది ప్రశ్న. ఈ విషయం వెనుక సుదీర్ఘ చరిత్ర ఉంది, ప్రస్తుత అప్పీలులో ఇప్పుడు వివాదంలో ఉన్న అంశాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి ఇది అవసరం. ఈ డబ్బును 1946 జనవరిలోనే అతని సోదరి పిటిషనర్ వద్ద డిపాజిట్ చేసింది. డిపాజిట్ చేసిన మొత్తం రూ.90,000/- అయితే పిటిషనర్ సోదరి రూ.5,000/- తిరిగి తీసుకుంది, ఫలితంగా మిగిలిన రూ.85,000/- అప్పీలుదారు వద్ద జమ చేయబడింది. ఆ తర్వాత పిటిషనర్ సోదరి 1949 జూన్ నుంచి ఆగస్టు మధ్య కొన్నిసార్లు పాకిస్తాన్కు వలస వెళ్లింది. కొంతకాలం తరువాత, అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్ జనరల్ 1950 యొక్క అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ యాక్ట్, నెం. XXXI యొక్క సెక్షన్ 48 కింద డిపాజిట్ గా ఉన్న ఈ మొత్తాన్ని చెల్లించాలని దరఖాస్తుదారుని కోరాడు(ఇకపై దీనిని చట్టంగా సూచిస్తారు). ఆ డబ్బును తనకు రుణంగా ఇచ్చారని, తన సోదరి పాకిస్తాన్ కు వలస వెళ్లడానికి చాలా కాలం ముందే 1949 జనవరిలో దాని రికవరీని నిరోధించారని, అందువల్ల ఆ మొత్తాన్ని తన నుంచి రికవరీ చేయలేమని పిటిషనర్ వాదించారు. అయితే ఈ మొత్తాన్ని చట్టంలోని సెక్షన్ 48 ప్రకారం భూశిస్తు బకాయిలుగా రికవరీ చేయాలని అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్ ఆదేశించారు. ఈ విషయాన్ని సౌరాష్ట్ర కస్టోడియన్ ముందు అప్పీలుకు తీసుకెళ్లగా అప్పీల్ విఫలమైంది. అప్పీలుదారుడు తరువాత కస్టోడియన్ జనరల్ వద్దకు పునఃసమీక్షకు వెళ్ళాడు, మరియు సవరణ కూడా విఫలమైంది. ఆ తర్వాత 1955లో సౌరాష్ట్ర హైకోర్టులో పిటిషనర్ రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. రిట్ పిటిషన్ ను ప్రముఖ సింగిల్ జడ్జి తోసిపుచ్చారు. కానీ లెటర్స్ పేటెంట్ అప్పీలుపై అప్పీలుదారుడు విజయం సాధించాడు,

సంబంధిత సమయంలో ఉన్నందున చట్టంలోని సెక్షన్ 48 ప్రకారం ఈ మొత్తాన్ని రికవరీ చేయలేమని హైకోర్టు పేర్కొంది. 1957 డిసెంబర్ 9న ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. 1956 అక్టోబర్ 22న 48వ అధికరణను సవరించారని, ఈ సవరణను తగిన సమయంలో ప్రస్తావిస్తామన్నారు.

పిటిషనర్ హైకోర్టులో విజయం సాధించిన తరువాత, 1958 జనవరి 22 న అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్ అతనికి మరో డిమాండ్ నోటీసు ఇచ్చారు, పిటిషనర్ వాదనలు విన్న తరువాత, అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్ మళ్లీ ఆ మొత్తాన్ని రికవరీ చేయాలని ఆదేశించారు. దీంతో పిటిషనర్ ఈ విషయాన్ని కస్టోడియన్ జనరల్ దృష్టికి తీసుకెళ్లారు. 1958 ఆగస్టులో కస్టోడియన్ జనరల్ అప్పీలును అనుమతించి, ఆయన ఆదేశాల మేరకు తదుపరి విచారణకు రిమాండ్ విధించారు. 1958 జనవరిలో అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్ జారీ చేసిన నోటీసుపై ప్రారంభమైన తాజా చర్యలకు సెక్షన్ 48 వర్తిస్తుందని కస్టోడియన్ జనరల్ పేర్కొన్నారు. సవరించిన సెక్షన్ 48 ప్రకారం ఆ మొత్తాన్ని రికవరీ చేయొచ్చని, నిర్వాసితుల ఆస్తి కస్టోడియన్ కు అప్పగించిన రోజున ఆ మొత్తాన్ని రికవరీ చేయవచ్చని పేర్కొన్నారు. అందువల్ల పిటిషనర్ సోదరి ఎప్పుడు వలస వెళ్లిందో, ఆ మొత్తం ఆమె వలస వచ్చిన తేదీ నాటికి ఆమెకు బకాయి పడిందా లేదా అనేది నిర్ణయించాల్సి ఉంటుందని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. ఆ రోజున ఐమిటేషన్ చట్టం ద్వారా నిషేధించబడదు. ఈ రెండు రకాల లావాదేవీలకు వేర్వేరు కాల పరిమితులు ఉన్నందున లావాదేవీ రుణం లేదా డిపాజిట్ కాదా అనే ప్రశ్నను నిర్ణయించాల్సి ఉందని హో అభిప్రాయపడ్డారు. అందువల్ల తాను ఇచ్చిన ఆదేశాలకు అనుగుణంగా వాస్తవాలు తెలుసుకున్న తర్వాత కేసును విచారణకు అప్పగించారు. రిమాండ్ అనంతరం మరిన్ని ఆధారాలు సేకరించి, ఆ మొత్తాన్ని పిటిషనర్ డిపాజిట్ గా చెల్లించారని, ఆ ఆస్తి కస్టోడియన్ కు అప్పగించినప్పుడు రికవరీ చేయదగినదని తేల్చారు. ఆ తరువాత అప్పీలుదారుడు మళ్ళీ కస్టోడియన్ జనరల్ కు అప్పీలుకు వెళ్ళాడు మరియు ఆ అప్పీలును 1961 ఫిబ్రవరి 6 న కొట్టివేశారు. అప్పుడు పిటిషనర్ ప్రత్యేక సెలవు కోసం ఈ

కోర్టుకు దరఖాస్తు చేసుకున్నాడు, అది మంజూరు చేయబడింది; అలా ఈ విషయం మన ముందుకు వచ్చింది.

పిటిషనర్ తరఫున మా ముందు రెండు ప్రశ్నలు అడిగారు. సవరించిన సెక్షన్ 48ని ప్రస్తుత కేసుకు వర్తింపజేయవచ్చా అనేది మొదటిది. రెండవది, అప్పీలుదారు మరియు అతని సోదరి మధ్య లావాదేవీ రుణం కాకుండా డిపాజిట్ ఆధారంగా కూడా కస్టోడియన్ యొక్క క్లెయిమ్ నిషేధించబడుతుందా?

సవరించిన సెక్షన్ 48 అక్టోబర్ 22, 1956 నుండి 1956 చట్టం నెంబరు 91 ద్వారా చట్టంలోకి వచ్చింది మరియు ఈ క్రింది విధంగా నడుస్తుంది:-

48. భూశిస్తు బకాయిలుగా కొన్ని మొత్తాలను రికవరీ చేయడం:-(1) ఏదైనా ఒప్పందం ప్రకారం, వ్యక్తీకరించబడిన లేదా పరోక్షంగా, లీజు లేదా ఇతర డాక్యుమెంట్ లేదా మరేదైనా ఒప్పందం ప్రకారం ప్రభుత్వానికి లేదా కస్టోడియన్కు చెల్లించాల్సిన మొత్తాన్ని భూమి పన్ను బకాయిల మాదిరిగానే వసూలు చేయవచ్చు. (2) సబ్ సెక్షన్ (1) అర్థంలో ప్రభుత్వానికి లేదా కస్టోడియన్ కు ఈ మొత్తాన్ని చెల్లించాలా అనే ప్రశ్న ఉత్పన్నమైతే, కస్టోడియన్ తనకు తగినదిగా భావించే అటువంటి విచారణ చేసిన తరువాత, ఆ మొత్తాన్ని చెల్లించాల్సిన వ్యక్తికి వినడానికి అవకాశం ఇచ్చిన తరువాత, ప్రశ్నను నిర్ణయించాలి; మరియు ఈ చట్టం కింద ఏదైనా అప్పీలు లేదా సవరణకు లోబడి కస్టోడియన్ యొక్క నిర్ణయం అంతిమంగా ఉంటుంది మరియు ఏ కోర్టు లేదా ఇతర అథారిటీచే ప్రశ్నించబడదు (3) ఈ సెక్షన్ యొక్క ప్రయోజనం కోసం, భారతీయ పరిమితి చట్టం ద్వారా దాని రికవరీ నిరోధించబడినప్పటికీ, కస్టోడియన్ కు చెల్లించాల్సిన మొత్తంగా పరిగణించబడుతుంది. 1908 (9 ఆఫ్ 1908), లేదా చర్య పరిమితికి సంబంధించి ప్రస్తుతానికి అమలులో ఉన్న ఏదైనా ఇతర చట్టం."

ఇది ప్రధానంగా మునుపటి సెక్షన్ 48 స్థానంలో ఒక విధానపరమైన సెక్షన్ అని, దీని కింద ప్రభుత్వానికి లేదా కస్టోడియన్కు చెల్లించాల్సిన మొత్తాలను భూమి పన్ను బకాయిలుగా వసూలు చేయవచ్చని పేర్కొంది. కస్టోడియన్ కు లేదా ప్రభుత్వానికి ఏదైనా మొత్తాన్ని చెల్లించాలా వద్దా అనే దానిపై ఏదైనా వివాదం ఉన్నట్లయితే, కస్టోడియన్ ఈ విషయంపై విచారణ జరపాలి మరియు వివాదాన్ని లేవనెత్తే వ్యక్తికి వినడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి మరియు ఆ తరువాత ప్రశ్నను నిర్ణయించాలి. అంతేకాక, ఈ సెక్షన్ కస్టోడియన్ యొక్క నిర్ణయాన్ని చట్టం కింద ఏదైనా అప్పీలు లేదా సవరణకు లోబడి చేస్తుంది మరియు ఏ కోర్టు లేదా మరే ఇతర అథారిటీ ద్వారా ప్రశ్నించబడదు. చివరగా, చర్య పరిమితికి సంబంధించి ప్రస్తుతానికి అమలులో ఉన్న భారతీయ పరిమితి చట్టం లేదా మరే ఇతర చట్టం ద్వారా దాని రికవరీని నిరోధించినప్పటికీ, ఈ మొత్తాన్ని కస్టోడియన్కు చెల్లించవలసినదిగా పరిగణించాలని సెక్షన్ అందిస్తుంది. సబ్ సెక్షన్లు (1) మరియు (2) స్పష్టంగా విధానపరమైనవి మరియు 1956 అక్టోబర్ 22 తరువాత దాని ప్రకారం దర్యాప్తు చేయాల్సిన అన్ని కేసులకు వర్తిస్తాయి, అయితే చట్టంలో సవరించిన సెక్షన్ను చేర్చడానికి ముందు క్లెయిమ్ తలెత్తి ఉండవచ్చు. ఒక చట్టానికి విధానపరమైన సవరణలు, అందుకు విరుద్ధంగా ఏమీ లేనప్పుడు, చర్యలు ముందుగానే ప్రారంభమైనప్పటికీ లేదా చర్య ఆధారంగా చేయబడే దావా పూర్వ తేదీ అయినప్పటికీ అవి అమల్లోకి వచ్చిన తేదీ తర్వాత అన్ని చర్యలకు వర్తిస్తాయి. అందువల్ల, అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్ 1958 జనవరి 22 న అప్పీలుదారుకు అతని నుండి మొత్తాన్ని కోరుతూ నోటీసు జారీ చేసినప్పుడు, సవరించిన సెక్షన్ 48 లోని సబ్ సెక్షన్లు (1) మరియు (2) కింద రికవరీని పరిగణించవచ్చు, ఎందుకంటే అవి కేవలం విధానపరమైన నిబంధనలు. కానీ పిటిషనర్ తరఫున ఆ సబ్-ఎస్ ను కోరారు. (1) ప్రస్తుత కేసుకు వర్తించదు, అలా అయితే, సబ్ సెక్షన్ (2) కూడా వర్తించదు. సబ్ సెక్షన్ (1) ప్రకారం భూశిస్తు బకాయిలుగా వసూలు చేయగలిగే ఏదైనా నిర్వాసిత ఆస్తికి సంబంధించి ప్రభుత్వానికి లేదా కస్టోడియన్కు చెల్లించాల్సిన మొత్తం మాత్రమే అనే వాదన ఉంది.

అందువల్ల నిర్వాసితుల ఆస్తులను కూడా సబ్ సెక్షన్ల కింద రికవరీ చేయలేమనే వాదన వినిపిస్తోంది. (1) ఆ ఉపవిభాగం ఏదైనా నిర్వాసిత ఆస్తికి సంబంధించి చెల్లించాల్సిన మొత్తాన్ని రికవరీ చేయడానికి మాత్రమే వీలు కల్పిస్తుంది. దీనికి సంబంధించి చట్టంలోని 9వ అధికరణ ప్రకారం, ఏదైనా నిర్వాసిత ఆస్తిని కలిగి ఉన్న ఎవరైనా కస్టోడియన్ కు స్వాధీనం చేసుకోవడానికి నిరాకరిస్తే లేదా విఫలమైతే, కస్టోడియన్ అటువంటి ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకోవడానికి అవసరమైన బలాన్ని ఉపయోగించవచ్చు లేదా ఉపయోగించవచ్చు. ఈ ప్రయోజనం కోసం, బహిరంగంగా కనిపించని ఏ మహిళకైనా సహేతుకమైన హెచ్చరిక మరియు సదుపాయం ఇచ్చిన తరువాత, ఏదైనా తాళం, బోల్ట్ లేదా ఏదైనా తలుపును తొలగించడం లేదా పగలగొట్టడం లేదా ఆ ప్రయోజనం కోసం అవసరమైన ఏదైనా ఇతర చర్యను చేయడం. ఈ సెక్షన్ కింద నిర్వాసితుల ఆస్తుల రికవరీకి మాత్రమే కస్టోడియన్ చర్యలు తీసుకోగలడనే వాదన వినిపిస్తోంది. ఈ వాదనను తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నారని మా అభిప్రాయం. సెక్షన్ 9 భౌతికంగా స్వాధీనం చేసుకోగల స్థిరాస్తులు లేదా నిర్దిష్ట చరాస్తులను రికవరీ చేయడానికి సంబంధించినది; ఇది కస్టోడియన్ వద్ద ఉండగల మరియు ఉదాహరణకు, చర్య తీసుకోదగిన దావా స్వభావం కలిగిన అశాశ్వతమైన నిర్వాసిత ఆస్తితో వ్యవహరించదు. చర్య తీసుకోదగిన క్లెయిమ్ లకు సంబంధించినంతవరకు, సెక్షన్ 10 (2) (i)తో సవరించిన సెక్షన్ 48 ద్వారా వాటిని పరిష్కరిస్తారు. ఈ కేసులో ఇమిడి ఉన్న రూ.85,000/- మొత్తం వాస్తవానికి నిర్వాసిత ఆస్తి అనుకోవడం కూడా అపోహ. సవరించిన సెక్షన్ 48 ప్రకారం, ఏదైనా నిర్వాసిత ఆస్తికి సంబంధించి చెల్లించాల్సిన మొత్తాలను రికవరీ చేయడానికి కస్టోడియన్ చర్యలు తీసుకోవచ్చు మరియు అప్పీలుదారు వద్ద డిపాజిట్ చేయబడిన రూ.85,000/- మొత్తం వాస్తవానికి నిర్వాసిత ఆస్తి అయితే, కస్టోడియన్ దానికి సంబంధించి సెక్షన్ 48 (1) మరియు (2) కింద చర్యలు తీసుకోలేకపోవచ్చు. కానీ కస్టోడియన్ వద్ద ఉన్న ఆస్తి పిటిషనర్ వద్ద ఉన్న వాస్తవ డబ్బు కాదు- అతని వద్ద ఉన్న ఆస్తికి సంబంధించి బ్యాంకర్ గా పరిగణించబడాలి- మరోవైపు కస్టోడియన్ వద్ద ఉన్న ఆస్తి అప్పీలుదారుని నుండి మొత్తాన్ని రికవరీ చేసే హక్కుగా ఉంటుంది మరియు అది చర్యాత్మక క్లెయిమ్ రూపంలో నిరాకార ఆస్తి అవుతుంది. ఆ చర్యాత్మక వాదనకు సంబంధించినే కస్టోడియన్ సెక్షన్ 48, సబ్-ఎస్ కింద

ముందుకు సాగవచ్చు. (1) మరియు (2), ఆ ఆస్తికి సంబంధించి అతనికి చెల్లించాల్సిన మొత్తాన్ని, అంటే చర్యాత్మక క్లెయిమ్ ను రికవరీ చేయడం. అందువల్ల ఈ డబ్బు మొత్తాన్ని రికవరీ చేయడానికి సెక్షన్ 48 (1) వర్తించదన్న పిటిషనర్ వాదన విఫలం కావాలి మరియు అప్పీలుదారుని సోదరి యొక్క నిర్వాసిత ఆస్తికి సంబంధించి చెల్లించవలసిన ఈ మొత్తాన్ని రికవరీ చేసే హక్కు కస్టోడియన్ కు ఉంటుంది, అనగా అప్పీలుదారు నుండి ఆ మొత్తాన్ని రికవరీ చేయడానికి ఆమెకు ఉన్న హక్కు, మరియు ఈ హక్కు సంరక్షకుడికి ఉంది. ఆ మొత్తాన్ని నిర్దిష్ట ఆస్తిగా పరిగణించలేము కాబట్టి ఆ సెక్షన్ కింద జప్తు చేయాల్సిన నిర్దిష్ట ఆస్తిగా పరిగణించలేము కాబట్టి కస్టోడియన్ సెక్షన్ 9 కింద చర్య తీసుకోలేడు. పిటిషనర్ సోదరికి ఈ మొత్తాన్ని రికవరీ చేసే హక్కు ఉంటే ఆ హక్కు కస్టోడియన్ కు చెందుతుందని, దీనికి సంబంధించి చట్టంలోని సెక్షన్ 9 కింద కాకుండా సెక్షన్ 48 ప్రకారం చర్యలు తీసుకోవచ్చు. కాబట్టి ఈ కేసుకు సెక్షన్ 48, (1) మరియు (2) వర్తించవని పిటిషనర్ వాదన విఫలం కావాలి.

తదుపరి వాదన ఏమిటంటే, ఈ మొత్తాన్ని డిపాజిట్ గా పరిగణించడం వల్ల దానిని రికవరీ చేసే హక్కు నిషేధించబడింది మరియు అందువల్ల కస్టోడియన్ దానిని ఈ సెక్షన్ మరియు ఆ సబ్-ఎస్ కింద రికవరీ చేయలేడు. (3) సెక్షన్ 48 వర్తించదు, ఎందుకంటే ఇది స్వార్థ హక్కులను ప్రభావితం చేస్తుంది మరియు విధానపరమైన స్వభావం కలిగి ఉండదు మరియు అందువల్ల దీనిని ముందస్తుగా వర్తింపజేయలేము. దీనికి సంబంధించి కొన్ని తేదీలు సందర్భోచితంగా ఉంటాయి. సంబంధిత అధికారుల విచారణలో ఈ డిపాజిట్ 1946 జనవరిలో జరిగినట్లు తెలుస్తోంది. పిటిషనర్ సోదరి 1949 జూన్ నుండి ఆగస్టు వరకు కొన్నిసార్లు వలస వెళ్ళింది. సంబంధిత సమయంలో ఆ ప్రాంతంలో అమలులో ఉన్న చట్టం ప్రకారం, పిటిషనర్ సోదరి వలస వచ్చిన రోజున, ఆమె నిర్వాసితులుగా మారుతుంది మరియు అటువంటి తేదీలో ఆమె ఆస్తి కస్టోడియన్కు చెందుతుంది. కాబట్టి ఈ మొత్తాన్ని అప్పీలుదారు నుండి రికవరీ చేసే ఆమె హక్కు 1949 జూన్ నుండి ఆగస్టు మధ్య కాలంలో కస్టోడియన్ కు ఉంటుంది, పరిమితి చట్టం కింద అది ఇంకా జీవించి ఉంటే, అటువంటి సందర్భాల్లో హక్కు మిగిలి ఉన్నప్పటికీ పరిష్కారం మాత్రమే

నిషేధించబడుతుంది. ఇది డిపాజిట్ అయినందున, డిమాండ్ చేసిన తేదీ నుండి పరిమితి త్వరగా నడుస్తుంది మరియు ఆమె పాకిస్తాన్కు వలస వెళ్ళడానికి ముందు డబ్బును తిరిగి ఇవ్వాలని పిటిషనర్ సోదరి ఎటువంటి డిమాండ్ చేసినట్లు ఆధారాలు లేవు. అందువలన, 1908 యొక్క పరిమితి చట్టంలోని 60 వ అధికరణం, 9 వర్తింపచేయబడిందని భావించి, పిటిషనర్ సోదరి పాకిస్తాన్ కు వలస వచ్చిన తేదీ నుండి పరిమితి కాలం కూడా ప్రారంభం కాలేదు. పర్యవసానంగా, కస్టోడియన్ వద్ద ఉన్న మొత్తాన్ని తిరిగి పొందే హక్కు అప్పీలుదారు సోదరికి ఉంది మరియు ఆమె నిర్వాసితులయ్యే సమయంలో లిమిటేషన్ ద్వారా నిరోధించబడలేదు. 1952 జనవరి 10న అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్ తొలిసారిగా ఈ డిమాండ్ చేశారు.

ఒకవేళ కస్టోడియన్ వద్ద చర్య తీసుకోదగిన క్లెయిమ్ ఉన్నప్పటికీ, ఈ కేసులో మొదటిసారిగా 1952 జనవరి 10 న డిమాండ్ చేయబడింది, అందువల్ల పరిమితి చట్టంలోని ఆర్టికల్ 60 ప్రకారం, ఈ మొత్తాన్ని రికవరీ చేసే హక్కును 1955 జనవరిలో నిలిపివేస్తారు, తత్ఫలితంగా జనవరి 1955 తర్వాత దానిని రికవరీ చేయడానికి సెక్షన్ 48 కింద ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేమని కోరారు. సవరించిన చట్టం 1956 అక్టోబర్ 22న అమల్లోకి వచ్చిందని, ఆ తేదీకి ముందు పరిమితి ముగియని కేసులకు మాత్రమే సబ్ సెక్షన్ (3) వర్తిస్తుందని కోరారు. సెక్షన్ 48లోని సబ్ సెక్షన్ (3) ప్రభావాన్ని నిర్ణయించడం ప్రస్తుత అప్పీల్ ప్రయోజనాల కోసం అవసరం లేదని మేము భావిస్తున్నాము, ఎందుకంటే ఈ మొత్తాన్ని డిపాజిట్ గా పరిగణించినప్పటికీ రికవరీ చేయలేమని పిటిషనర్ సంబంధిత అధికారుల ముందు ఎప్పుడూ వాదించలేదు. ఆ మొత్తాన్ని రుణంగా ఇచ్చినందున రికవరీని అడ్డుకుంటామని పిటిషనర్ సంబంధిత అధికారుల ముందు వాదించారు. అందువల్ల అప్పీలుదారుడు ఈ కోర్టులో మొదటిసారిగా సెక్షన్ 48 ప్రకారం రికవరీ చేయలేమని, దానిలోని సబ్ సెక్షన్ (3) ఆ మొత్తాన్ని డిపాజిట్ గా పరిగణించినప్పటికీ వర్తించదని వాదించడానికి వీల్లేదు. ఈ విధంగా మొదటిసారిగా ఈ కోర్టులో లేవనెత్తిన ఈ వాదన సెక్షన్ 48లోని సబ్ సెక్షన్ (3) ప్రభావం గురించి ప్రశ్నను లేవనెత్తుతుంది. సెక్షన్ 48(3) ప్రభావంతో పాటు, ఈ ప్రశ్నను సరైన అధికారుల ముందు లేవనెత్తి ఉంటే రికవరీని నిరోధించలేదని రుజువు చేసేవారని ప్రతివాది వాదించారు, ఎందుకంటే కేసు కొనసాగింది, ఎందుకంటే పరిమితి చట్టంలోని

ఆర్టికల్ 60 వర్తిస్తుందని మరియు సరైన రక్షణలను లేవనెత్తవచ్చని అతను భావించాడు, ఉదాహరణకు డిపాజిట్ చేసిన షరతులు అంటే డిమాండ్ మీద లేదా డిమాండ్ పై కావచ్చు. ఇతరత్రా మరియు అప్పీలుదారుడు చేసిన బాధ్యత యొక్క ఆమోదాలు. అటువంటి రక్షణ ఎన్నడూ దర్యాప్తు చేయని వాస్తవాల ప్రశ్నలను లేవనెత్తుతుంది. అందువల్ల ఆ మొత్తాన్ని డిపాజిట్ గా పరిగణించినప్పటికీ రికవరీని నిరోధిస్తామనే అంశాన్ని పిటిషనర్ లేవనెత్తడానికి అనుమతించరాదని, ఇది డిపాజిట్ కాదని, ఇది రుణమని, డిపాజిట్ కాదని తన కేసుకే పరిమితం చేయాలని, ఎందుకంటే అది డిపాజిట్ అయినప్పటికీ రికవరీని కాలక్రమేణా అడ్డుకుంటామని సంబంధిత అధికారుల ముందు ఏనాడూ విజ్ఞప్తి చేయలేదు. ప్రతివాదుల తరఫున ఈ వాదనలో బలం ఉందని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము మరియు మొత్తాన్ని డిపాజిట్ గా పరిగణించినప్పటికీ రికవరీని నిరోధిస్తారా అనే ప్రశ్నను లేవనెత్తడానికి పిటిషనర్ ను అనుమతించడానికి మేము సిద్ధంగా లేము. ఈ దృష్ట్యా సెక్షన్ 48(3) యొక్క ఖచ్చితమైన ప్రభావాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన అవసరం లేదు మరియు 1956 అక్టోబర్ 22 కంటే ముందు పరిమితి చట్టం కింద రికవరీ నిషేధించబడిన కేసులకు కూడా ఇది వర్తిస్తుందో లేదో నిర్ణయించాల్సిన అవసరం లేదు. అందువల్ల ఆ మొత్తం డిపాజిట్ అయినప్పటికీ రికవరీని నిరోధిస్తామనే అంశాన్ని పిటిషనర్ లేవనెత్తడానికి మేము అనుమతించము.

అందువల్ల అప్పీలు విఫలం అవుతుంది మరియు ఖర్చులతో తోసిపుచ్చబడుతుంది.

అప్పీల్ కొట్టివేత..